

Stanicom za punjenje električnih vozila vrlo se jednostavno rukuje

U HRVATSKOJ UKUPNO 40 GRADOVA OTVORILO STANICE ZA PUNJENJE ELEKTRIČNIH VOZILA

Pula na karti gradova koji potiču ekološki promet

Puli je nedavno otvorena prva stanica za punjenje električnih vozila pod nazivom e-Spot MAX. Osim jednostavnog i sigurnog rukovanja, stаница omogućava punjenje vozila za dva najčešća standarda, odnosno dugotrajno i brzo punjenje, a značajna je jer se njome Pula pozicionirala na karti gradova koji svojim stanovnicima i gostima nudi mogućnost korištenja novog i ekološki prihvatljivog načina prometovanja. Kada se zna da u Hrvatskoj postoji 40 takvih stanic, onda je jasno da time obogaćena ponuda Pule.

Grad Pula i gradsko poduzeće Pula parking stanicu za punjenje električnih vozila dobili su kao

Ovo je nova era i ponosni smo što smo s partnerima uveli novu tehnologiju u naš grad, kaže direktor Pula parkinga Branislav Bojanic koji po uzoru na mnoge druge europske gradove, najavljuje odvajanje jednog gradskog parkirališta isključivo za hibridna i električna vozila

donaciju partnera, austrijske tvrtke Elsta Mosdorfer i hrvatske InfoArt, dok je 51 tisuću kuna koštalo priključak električne energije plaćen Elektroistri, odnosno HEP-u. Do kraja godine, s obzirom da je riječ o promotivnoj akciji, utrošenu struju plaćat će Pula parking, a od sljedeće godine počinje naplata. Jedino što će korisnik usluge

punjena plaćati je vrijeme provedeno na parkingu.

Korištenje napredne tehnologije sve je učestalije, direktor Pula parkinga Branislav Bojanic navodi da je od puštanja u pogon stanicu koristi sve više Teslinih vozila na električni pogon, a u broju korisnika prednjače Skandinavci. Istaknuo je da je ovo ovakav

projekt u gradu Puli koji koristi ovakvu naprednu, a u budućnosti vjerojatno svakodnevnu, tehnologiju koja čuva okoliš.

-Ovo je nova era i ponosni smo što smo s partnerima uveli novu tehnologiju u naš grad, kaže Bojanic, koji najavljuje, po uzoru na mnoge druge europske gradove, odvajanje jednog gradskog parkirališta isključivo za hibridna i električna vozila, a vrijeme kada će se to učiniti ovisi o ponudi, odnosno korištenju, takvih vozila.

Austrijski partneri bogatog iskustva, koji su ujedno proizvođači stаница, nastojali su osigurati vozilima na električni

pogon mogućnost punjenja na potezu od samog sjevera Njemačke sve do Jadrana. Projekt se, naime, provodi i u Njemačkoj i Austriji pa mu je namjera omogućiti onima koji imaju vozila na električni pogon od Sjevernog do Jadranskog mora nadopunjavanje električne energije u svojim vozilima.

Želja je što više osvijestiti gradane za korištenje manje štetnih izvora energije, a parkiralište na pulskoj Karolini, gdje je stanica smještena, pokazala se kao savršena lokacija.

Stanicom za punjenje električnih vozila vrlo se jednostavno rukuje, a posebna pažnja usmjerena je najvećoj mogućoj sigur-

nosti prilikom električnog punjenja vozila. Instaliran je i Internet priključak za učinkovito praćenje svih statusa i radnji prilikom punjenja, a dizajn stаница je funkcionalno optimiziran, te je stanicu povećana toplinska, mehanička i kemijska otpornost, kao i vodootpornost.

Specifičnost stаница je da može pružiti dva tipa priključaka. Prvi je klasičan priključak za dugotrajno punjenje do 3,7 kilovata snage, a prosječno vrijeme punjenja baterije je od 4 do 6 sati. Drugi je priključak za brzo punjenje do čak 22 kilovata snage, a prosječno vrijeme punjenja baterije je od 30 minuta do sata.

Goran ROJNIC

RUĐER BOŠKOVIĆ VODEĆA HRVATSKA ZNANSTVENA INSTITUCIJA PO KORIŠTENJU EUROPSKIH SREDSTAVA

“Ruđer” povukao 5,5 milijuna eura iz programa OBZOR 2020

Institut postignutim rezultatima neprestano dokazuje da ima potrebno znanje, kadar i kapacitete u povlačenju sredstava iz Europske unije i nama je zapravo najpotrebnije da nas se na tom putu ne sputava, upozorio je ravnatelj Instituta dr.sc. Tome Antičić

Od ulaska Hrvatske u Europsku uniju, Institut Ruđer Bošković (IRB) je iz programa OBZOR 2020 povukao 5,5 milijuna eura i to kroz devet ugovorenih projekata. Riječ je o ukupno devet projekta u sklopu HORIZON 2020 programa u različitim područjima od molekularne biologije, biofizike, fizike, biomedicine te ICT-a.

U dvogodišnjem razdoblju, “Ruđer” je tako s kapacitetom od šest posto znanstvenika od ukupnog broja svih znanstvenika u Hrvatskoj, uspio povući gotovo 60 posto od ukupnih sredstava koje su u istom razdoblju iz OBZOR 2020 programa povukle znanstveno-akademске institucije u Hrvatskoj.

Prvi u povlačenju EU novca

Brojke su to koje Institut Ruđer Bošković (IRB) svrstavaju na zavidno vodeće mjesto među znanstveno-akademskim institucijama u Republici Hrvatskoj po povlačenju sredstava iz ovog programa, te ga čine važnim strateškim partnerom hrvatske Vlade. Prema podacima dostupnim na službenoj informacijskoj platformi europske unije - CORDIS (Community Research and Development Information Service) Hrvatska ima ukupno ostvarena 62 projekta iz OBZOR 2020 programa financiranja, od čega oko dvije trećine drže znanstveno-akademске institucije i to s ukupnom vrijednosti projekata od oko 9,6 milijuna eura, od čega je IRB ostvario oko 5,5 milijuna eura.

U radu Instituta uključeno više od 500 znanstvenika

Europski novac za novu opremu i istraživanja

EU i strukturni projekti

Do sada je samo u sklopu Sedmog okvirnog programa EU od 2007. godine Institut iz europske riznice povukao više od 11,2 milijuna eura kroz 33 ostvarena projekta. Znanstvenici su sudjelovali i u projektima financiranim iz predpristupnih fondova i to u sklopu programa prekogranične suradnje s Italijom u vrijednosti 500 tisuća eura te programa IPA IIIc SIIF u vrijednosti od 1,5 milijuna eura. Uz to, Ruđer je nositelj projekta financiranog iz Strukturalnih fondova u sklopu Operativnog programa 2007-2013 u vrijednosti 1 milijun eura kojeg provodi s partnerom iz gospodarstva tvrtkom Fidelta.

U sklopu programa OBZOR 2020 državama člancima EU-a i zemljama kandidatima na raspolaganju je 80 milijardi eura. Važno je napomenuti da se unutar ovog programa sredstva dodjeljuju na izuzetno kompetitivnim natječajima. Dobiti projekt u sklopu OBZOR

2020 programa znači dobiti potvrdu EU-a da se radi konkurentna znanost koja se može mjeriti s radom drugih znanstvenih institucija iz zemalja s daleko izdašnjim financiranjem istraživanja i razvoja, kao što su primjerice Njemačka, Francuska, Velika Britanija.

Ravnatelj dr.sc. Tome Antičić

Vrhunska znanost je misija IRB-a, a prijava na projekte znači osiguravanje prijeko potrebnih sredstava za daljnja istraživanja, obnovu infrastrukture, ulaganja u sofisticiranu opremu te u obrazovanje i mobilnost istraživača, a sve s ciljem što jačeg pozicioniranja

sadašnje prakse, gdje ispada da se uspjehost i izvrsnost sustavno koče, upozorio je ravnatelj Antičić.

Na pitanje na što će iskoristiti dobivena sredstva u Institutu pojašnjavaju da svaki projekt ima svoj budžet koji je EU odobrila i koji se strogo kontrolira. Navode pak da su sredstva namjenjeni određena i alocirana ovisno o svakom pojedinačnom projektu za istraživanje, nabavku opreme i potrebnih materijala, edukaciju i mobilnost istraživača, zapošljavanje novih mladih istraživača i sl.

Suradnja s gospodarstvom

Primjerice, povratnica znanstvenica dr. sc. Iva Tolić će osnovati vlastitu istraživačku grupu, opremiti laboratorij vrhunskom opremom kako bi sa svojim timom mogla doći do novih ključnih spoznaja u istraživanju dioba stanica.

Dodajmo kako u sklopu Instituta djeluje preko 500 znanstvenika i istraživača u 12 zavoda i dva centra. Iako osnovan primarno kako institut za fundamentalna istraživanja, posljednjih godina znanstvenici IRB-a intenzivno rade na jačanju suradnje s gospodarstvom.

Tako u posljednjih nekoliko godina broj istraživačkih partnerstva između industrije i IRB-a ima pozitivan trend rasta.

Ovaj trend velikim dijelom uvjetovan je i sudjelovanjem znanstvenika IRB-a na europskim projektima. Također, samo u 2013. godini ugovorena vrijednost komercijalnih projekata iznosila je preko 7 milijuna kuna i to s domaćim tvrtkama poput Podravke, HEP-a, Hrvatskih voda, INA-e, Plive ili HS Produkta, te dodatnih 4,6 milijuna kuna komercijalnim ugovorima s inozemstvom.

U 2014. godini ugovorena su 34 komercijalna projekta ugovorne vrijednosti preko 6,3 milijuna kuna. Svakako, najveća prilika za suradnju IRB-a s industrijom, otvara se kroz projekte i strukturne fondove EU, ističu u Institutu Ruđer Bošković.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

ZA ENERGETSKU OBNOVU ODGOJNO-OBRAZOVNIH USTANOV OSIGURANO 55 MILIJUNA KUNA

Povećati standard u školama, vrtićima, fakultetima...

Ministarstvo graditeljstva poziva sve ravnatelje, dekane te ostale predstavnike vrtića, škola i ostalih odgojno obrazovnih ustanova da iskoriste ovu priliku te smanje potrošnju energije te tako uštedena finansijska sredstva upotrijebe za neke druge važne projekte

Ministarstvo graditeljstva i prostora noga uređenja, u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, u proteklom je mjesec dana otvorilo dva Javna poziva za dodjelu bespovratnih sredstava i to za "Energetsku obnovu zgrada i korištenje obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama koje obavlaju djelatnost odgoja i obrazovanja" te za "Izradu projektne dokumentacije za energetsku obnovu zgrada i korištenje obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama koje obavlaju djelatnost odgoja i obrazovanja".

Na raspolaganju 311 milijuna eura

Riječ je o ukupno 55 milijuna kuna bespovratnih sredstava osiguranih iz Europskog fonda za regionalni razvoj te iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Ovaj se pilot projekt odvija u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija u kojem Hrvatska, za projekte povećanja energetske učinkovitosti zgrada od 2014. do 2020. na raspolaganju ima 311 milijuna eura.

Naime, za smanjenje potrošnje energije u zgradama javne namjene na raspolaganju je 211 milijuna eura, a za smanjenje potrošnje energije u stambenim zgradama (višestambenim zgradama i obiteljskim kućama) 100 milijuna eura.

Ministarstvo poziva sve ravnatelje, dekane te ostale predstavnike vrtića, škola i ostalih odgojno obrazovnih ustanova kao i predstavnike tijela državne uprave i jedinica lokalne i regionalne samouprave da iskoriste ovu priliku te da uz pomoć bespovratnih sredstava povećaju standard i ugodnost boravka u svojim zgradama, smanje potrošnju energije, a time i zagadenje okoliša te uštedena finansijska sredstva upotrijebe za neke druge važne projekte.

U sklopu poziva "Energetska obnova zgrada i korištenje obnovljivih izvora energije u javnim ustanovama koji obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja" treba naglasiti da se radi o trajno otvorenom natječaju do 2020. godine, odnosno do iskorištenja raspoloživih sredstava. Bespovratna sredstva se dodjeljuju u maksimalnom iznosu od 95 posto uku-

po prihvatljivih troškova, dok se intenzitet iznosa određuje prema indeksu razvijenosti lokalnih jedinica samouprave.

Ovim se pozivom potiče cijelovita obnova zgrada, dakle uključuju se mjere na ovojnicu zgrade (povećanje toplinske zaštite ovojnica kojom se dodaju, obnavljaju ili zamjenjuju dijelovi zgrade koji su dio omotača grijanog ili hlađenog dijela zgrade kao što su prozori, vrata, prozirni elementi pročelja, toplinska izolacija podova, zidova, stropova,

ravnih, kosih i zaobljenih krovova), termo-tehničkim, elektrotehničkim sustavima i obnovljivim izvorima energije.

Obnova prozora, vrata, krovova...

Također, najniži iznos bespovratnih sredstava koji se može dodjeliti po pojedinoj prijavi iznosi 30 tisuća kuna dok je najviši iznos 5 milijuna kuna. Dajmo i to kako maksimalni doprinos EU iznosi 30 posto od ukupno prihvatljivih troškova.

Kada se tome pridoda još 15 posto koje dodjelju-

je Fond, dobiva se 100 posto bespovratnih sredstava za one koji se prijave. U ovom slučaju najviši iznos bespovratnih sredstava koji se može dodjeliti ne može prijeći 200 tisuća kuna po pojedinoj prijavi. Dakle, sada su potezu vrtići, škole, fakulteti koji imaju priliku dobiti bespovratni novac i na taj način povećati standard u matičnim ustanovama koje će nakon provedbe projekta zasigurno ostvarivati ušede, a time i značajnije doprinjeti zaštiti okoliša.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

Sada su na potezu ravnatelji koji imaju priliku energetski obnoviti ustanove koje vode

Europe Direct Pula odsad pruža informacije o ruralnom razvoju

Unamjeri unaprjeđenja rada Informacijskog centra Europe Direct Pula-Pola te širenja informacija koje taj ured nudi, odsada će u njegovom radu sudjelovati i djelatnici Agencije za ruralni razvoj Istre d.o.o. (AZRRI). Oni će dolaziti u EDIC Pula dva puta mjesечно i to četvrtkom u vremenu od 9 do 13 sati, a nuditi će informacije o

mjerama, potporama te natječajima namijenjenih ruralnom razvoju Ministarstva poljoprivrede, vezane za poljoprivredno-prehrambeni sektor.

Suradnja s Agencijom za ruralni razvoj Istre (čiji je osnivač Istarska Županija i 100% vlasnik poslovnog udjela) ostvarena je povodom partnerstva Istarske županije u projektu Informacijski centar Europe Di-

rect Pula-Pola, a sve u cilju izgradnje novih modela međuinstitucionalne javne komunikacije po pitanju Europske unije. Jedan od ciljeva je svakako i pružanje učinkovite potpore građanima za razvoj boljih gospodarsko-društvenih uvjeta u Puli kao i na cijelom istarskom poluotoku.

Radno vrijeme Europe Direct Informacijskog centra Pula-Pola je od po-

nedjeljka do petka od 9 do 13 sati, a lociran je na adresi Giardini 2, Pula. U Europe Direct Informacijskom centru Pula građani mogu dobiti sve informacije vezane uz njihova prava i mogućnosti unutar EU, prioritetima Europske unije, zakonodavstvu, politikama, programima, mogućnostima EU financiranja, kao i besplatne EU publikacije.

D. B. P.

Ured se nalazi u Puli na adresi Giardini 2

GOSPODARENJE OTPADOM: HERCULANE DOSAD IZ EU FONDOVA POVUKLA OKO ČETIRI MILIJUNA KUNA

Svi će plaćati cijenu prema količini smeća koju proizvedu

Piše Nera SOFTIĆ

Zakon o održivom gospodarenju otpadom već je odavno na snazi a njegova je primjena i usklajenje, m nogim jedinicama lokalne samouprave donijela glavobolje. Sukladno tom zakonu, jedinice lokalne samouprave se naime, mogu odlučiti na dva načina obračuna usluge komunalnog otpada - u prvom slučaju obračun se obavlja na temelju volumena, a u drugom na temelju mase, odnosno kilograma proizvedenog otpada.

Kontrola otpada ali i računa

Zbog ekonomskih, ali i tehničko-tehnoloških prednosti, kao i većina drugih gradova, i Pula se odlučila na obračun prema volumenu otpada. Temelj budućeg obračuna usluge odvoza komunalnog otpada u Puli, dakle, bit će volumen posude i broj odvoza. Cilj je da svako pulske domaćinstvo ima utjecaj i kontrolu nad količinom svog proizvedenog otpada, a time i na visinu svog računa. Iako uredba i precizno definirani okvir obračuna još nisu doneseni, baza će biti ili volumen posude i broj odvoza ili količina proizvedenog otpada. U pulskoj tvrtki Herculane su tako sredinom travnja krenuli s pilot projektom u Mjesnom odboru Nova Veruda gdje se nalazi oko 1.150 domaćinstava, od čega oko 800 u obiteljskim kućama. Ostatak čine višestambene zgrade i poslovni prostori. Cilj pilot projekta je, osim testiranja sustava s ciparim posudama i poslovnim softverom, utvrditi potrebne volumene zaduženja za obiteljske i višestambene kuće, frekvencije odvoza, optimizaciju rute odvoza te prilagodbu na novi način prikupljanja kako bi se utvrdio normativ za lakšu podjelu u drugim dijelovima grada.

Što je učinjeno, kako napreduje projekt i koji su dosadašnji rezultati projekta, upitali smo direktora Herculanea Igora Starog. Rekao nam je da su dosad podijelili cipirane posude i zadužili ih u svim obiteljskim kućama

Cilj je da svako pulske domaćinstvo ima utjecaj i kontrolu nad količinom svog proizvedenog otpada, a time i na visinu računa. Do kraja ove godine i početkom iduće plan je podjeliti 7.000 posuda svim obiteljskim kućama, a paralelno će se raditi i na izgradnji eco-box-eva i podzemnih posuda, rekao je direktor Herculane Igor Stari

Direktor Herculane
Igor Stari

M. MILOŠEK

Poanta je da što manje otpada završava na odlagalisti

N. ĐERIĆ/AREVAC

Nabavljen je sedam tisuća novih posuda koje će se podijeliti kućanstvima

Na samom početku ostalni otpad se odlaga na ulicama, a sada je to gotovo sporadična pojавa koju nastojimo sanirati u što je moguće kraćem roku. Pretpostavljamo da dio građana s područja MO Nova Veruda dio otpada još uvijek odvozi u druge dijelove grada, što nije cilj ni svrha samog projekta, rekao je Stari. Cilj je, napomenuo je, zadužiti posudu odgovarajućeg volumena i što više odvajati. Jasno je da nije moguće sa

Reciklažno dvorište u prostoru Metisa u Šijani

jasno je da će u budućnosti svatko plaćati cijenu prema količini smeća koju proizvede, pojasnio je Stari. Šta se tiče višestambenih objekata, Stari je istaknuo da većina njih zadužila svoje posude. Ovdje je tako, rekao je, ostao problem koji će se u narednom periodu riješiti, a to je izgradnja eco-box-eva za višestambene objekte kako građani drugih objekata ne bi svoj otpad odlagali u te posude koje pripadaju tom višestambenom objektu.

Uskoro podjela posuda i drugim djelovima grada

Osim mnogobrojnih "nevidljivih" aktivnosti koje se odnose na uspostavu novog načina prikupljanja (logistika, softver, itd.) pripremaju se potrebni podaci za daljnje podele posuda i to za MO Veli Vrh, Staja i ostale, a koje možemo očekivati već ove godine.

Osim uspostave novog sustava prikupljanja otpada, radi se projektna dokumentacija za reciklažno dvorište te se također radi projektna dokumentacija za sanaciju starog odlagalista Kaštijan kako bi se povukla sredstva za njegovu sanaciju iz EU fondova. Sukladno zakonu o održivom gospodarenju otpadom sva odlagalista moraju biti sanirana do kraja 2018. godine.

Odgovori na sva pitanja dostupni u Herculanei

Grad Pula ili Pula Herculane nisu samostalno odlučili uesti drugačiji način odvoza, već je to zakonska obvezna uskladnja koju moramo provesti, istaknuo je Stari. "Što se tiče odziva, na ukupno 1.150 domaćinstava, mali je broj onih koji još nisu prihvitali novi sistem, no, prvenstveno zato što još nisu upoznati s prednostima novog načina prikupljanja", rekao je. Podjeljene su brošure i letci koji građanima pomazuju bolje razumjeti novi sustav, pa iz Herculane pozivaju da se građani obrate sa svim svojim pitanjima.

Koliko smeća, toliko novca za račun

Centar Pule kojem gravitira oko 200 višestambenih zgrada, imat će podzemne posude s takozvanim otpadomjerima koji će registrirati svaku odloženu vrećicu korisnika i ujezin volumen pa će se tako obavljati naplata. Kod ostalih višestambenih zgrada, svaka će morati pronaći najpogodniju lokaciju u dogovoru s Herculaneom i s Gradom Pula. Ako je zgrada manja od deset stambenih jedinica, onda zadužuju posude od 240 litre ili 360 litara pa ih moguće smjestiti u njihovo dvorište, ako ga posjeduju, ulaz ili drugi prostor unutar zgrade.

Upravo će se ovih dana kontaktirati predstavnici pojedinih višestambenih objekata i u suradnji s Gradom definirati točna lokacija na kojoj će se eco-box smjestiti.

Komunalci u kontroli odlaganja

Odnedavno su se i komunalni redari uključili u nadziranje i kontrolu odlaganja. Na pojedinim kritičnim mjestima (gdje su prije bile košarice za otpatke i još nekim lokacijama) obavljat će se kontinuirani nadzor i već sad se upozorava građane na nepropisno odlaganje, a potom će se i sankcionirati.

Ponavljamo, nema potrebe da građani otpad stavljuju u svoja vozila i voze ga u druge djelove grada. Svakako će uloga komunalnih redara u samom procesu implementacije biti važna, a uključiti ćemo i turističku zajednicu u dostavi podataka o broju ležajeva i apartmana na pojedine objekte. Cilj nije kaznjavanje, ali nije feriti da pojedini građani plaćaju za druge građane koje stvore tako veću količinu smeća. Komunalni redari morat će zadužiti posudu odgovarajućeg volumena jer jednostavno neće imati ga obrođenog otpad. U ovoj

onog koji nastaje prilikom košnje trave ili orezivanja krošnje i lišća u dvorištima obiteljskih kuća, Stari kaže da prema odluci o komunalnom redu, zeleni otpad nije dozvoljeno ostavljati na javnim površinama niti u posudama namijenjenim za komunalni otpad.

Pula Herculane nije dužna taj otpad odvesti, već ga građani trebaju sami zbrinuti. Zeleni otpad dužni su odvesti na odlagalište Kaštijan u količini do jedne autoproljice, što je besplatno, ili platiti uslugu odvoza, pojasnio je Stari. Glomazni otpad nadalje, u određenom volumenu moguće je odvesti i besplatno putem Pula Herculane-e, a zeleni i glomazni otpad uskoro će se moći odvoziti i na reciklažno dvorište Valmadama. Grad Pula će naime, prema zakonu imati najmanje tri reciklažna dvorišta i to na Kaštijunu, u skladnju Pula Herculane u Valmadamu, te u prostoru Metisa u Šijani, a razmišlja i o mobilnom reciklažnom dvorištu.

Potražnja za kompostera

- Dio aktivnosti vezan je i za poticanje zbrinjavanja zelenog otpada putem komposta koje smo dijelili i koje ćemo i naknadno dijeliti kako bi građani unutar svog vrta mogli zbrinuti svoje kompostera, izvinio je Stari, kazavši da je zanimljivo da su samo prije dvije godine imali problem postopek podstanari, apartmani ili više obitelji zadužiti posudu većeg volumena.

Ponavljamo, nema potrebe da građani otpad stavljuju u svoja vozila i voze ga u druge djelove grada. Svakako će uloga komunalnih redara u samom procesu implementacije biti važna, a uključiti ćemo i turističku zajednicu u dostavi podataka o broju ležajeva i apartmana na pojedine objekte. Cilj nije kaznjavanje, ali nije feriti da pojedini građani plaćaju za druge građane koje stvore tako veću količinu smeća. Komunalni redari morat će zadužiti posudu odgovarajućeg volumena jer jednostavno neće imati ga obrođenog otpad. U ovoj

mjestu u posudama za komunalni otpad niti pored njih na javnoj površini. Ovaj problem odlaganja zelenog otpada u posude ubrzo će nestati, jer će se time drastično povećati i višina računa. Kompostama se stoga nameće kao logično rješenje. Međutim, prema planu gospodarenja otpadom grada Pule za sada nije predviđeno otvaranje kompostera kako bi se isti postepeno implementirao. Do kraja godine i početkom iduće plan je podjeliti 7.000 posuda svim obiteljskim kućama, a paralelno će se raditi i na izgradnji eco-box-eva i podzemnih posuda.

IZ EUROPSKOG SOCIJALNOG FONDA BUZET ĆE IZRADITI AKCIJSKI PLAN RAZVOJA GOSPODARSTVA

Poduzetnici-partneri u strateškom planiranju

"InCity - uspostava bipartitnog odnosa u socijalnom dijalogu između lokalne samouprave i poduzetnika Grada Buzeta", najnoviji je europski projekt odobren Buzetu u sklopu natječaja Europskog socijalnog fonda. U sklopu projekta izraditi će se akcijski plan razvoja gospodarstva koji će definirati daljnje razvojne smjernice

Piše **Gordana ČALIĆ SVERKO**

"InCity - uspostava bipartitnog odnosa u socijalnom dijalogu između lokalne samouprave i poduzetnika Grada Buzeta", najnoviji je europski projekt odobren Buzetu u sklopu natječaja Europskog socijalnog fonda, "Jačanje socijalnog dijaloga - faza II". Projekt je vrijedan 559.760 kuna, a u stopostotnom iznosu financirat će se iz Europskog socijalnog fonda. Ugovor su nedavno u Zagrebu potpisali gradonačelnik Buzeta Siniša Žulić i ministar rada i mirovinskog sustava Mirando Mesić.

Cilj projekta je uspostava učinkovitog i održivog socijalnog dijaloga između predstavnika lokalne vlasti Grada Buzeta i poduzetnika, u svrhu stvaranja participativnog odnosa u kreiranju i donošenju mjera za poticanje poduzetništva, te jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta svih razina uključenih dionika.

Umrežavanje gospodarstvenika

- U Buzetu smo do sada proveli trinaest europskih projekata, a ovaj je prvi ciljano osmišljen isključivo za umrežavanje sa gospodarskim sektorom. U skladu je to s direktivama Europske unije koja potiče ulaganje u aktivnosti i umrežavanje, a ne samo u infrastrukturu, istaknula je viša savjetnica za razvojne projekte Meri Vivoda. Dodata je također da se InCity ujedno nadovezuje na sve dosadašnje gradske mjere i poticaje usmjerene u razvoj gospodarstva. Najvažnije je, rekla je Vivoda, da će se u sklopu ovog projekta izraditi akcijski plan razvoja gospodarstva koji će de-

Putem projekta želi se povećati konkurentnost Buzeta

Buzet- grad s jednom od najmanjih stopa nezaposlenosti

finirati daljnje razvojne smjernice.

- Namjera nam je da se ovim projektom na još jedan sofisticiraniji način približimo poduzetnicima i uključimo ih u strateško planiranje kako razvojnih projekata, tako i proračuna s konačnim ciljem certificiranja Buzeta kao grada s povoljnim poslovnim okruženjem. Želja nam je i da tom suradnjom zadržimo vrlo niske brojke nezaposlenosti, odnosno da ostanemo grad s jednom od najmanjih stopa nezaposlenosti u Hrvatskoj, koja trenutno iznosi 2,2 posto, izjavio je gradonačelnik Buzeta Siniša Žulić.

Projektom InCity uspostavit će se dvosmjerna komunikacija između Grada Buzeta i privatnog sek-

tora, pozitivan stav prema rješavanju pitanja i podjele rizika, radi kreiranja i donošenja novih mjera za poticanje poduzetništva od kojih svi mogu imati neposredne ili posredne koristi sa ciljem promoviranja socijalnog dijaloga i povećanja ekonomskog razvoja.

Sadržaj projekta odnosi se na ključne aktivnosti koje Grad Buzet želi pružiti poduzetnicima u svrhu jačanja i podizanja svijesti o važnosti bipartitnog socijalnog dijaloga. Definirane ciljane skupine su predstavnici lokalne vlasti i gradski službenici koji sudjeluju u procesu donošenja mjera za razvoj poduzetništva, buzetski gospodarstvenici, predstavnici udruženja obrtnika, osiguravanje

stabilnog i mjerljivog socijalnog okruženja, podizanje svijesti poduzetnika o mogućnostima koje im pruža lokalna samouprava i definiranje konkretnih mjera za poboljšanje poslovne klime.

Gospodarsko vijeće

Za postizanje projektnih ciljeva provest će se brojne aktivnosti koje prvenstveno obuhvaćaju angažman vanjskih stručnjaka za transparentno i neovisno modeliranje procesa zajedničke suradnje, jačanje kapaciteta grada i podršku lokalnog gospodarstva, osiguravanje

vom Gospodarskog vijeća, podizat će se svijest poduzetnika o mogućnostima i potencijalima koje im pruža Grad Buzet te utjecati i poticati jedinicu lokalne samouprave na razvoj vlastitih kapaciteta u svrhu otklanjanja postojećih prepreka za gospodarski razvoj.

Gospodarsko vijeće održavat će komunikaciju između poduzetnika i lokalne vlasti i osiguravati da procesi lokalnog razvoja budu transparentni i nepristrani. Osim toga, pratit će ukupno stanje u gospodarstvu na buzetskom području, predlagati mjere za njegovo poboljšanje, kao i poticajne mjere za razvoj poduzetništva, poticati suradnju s institucijama i tijelima koja se bave gospodarstvom i poduzetništvom te inicirati aktivnosti u cilju unapređenja.

Kreiranje novih radnih mesta

Također, ovakav pristup omogućit će uvođenje novih tehnologija, kreiranje radnih mesta i povećati konkurentnost Buzeta u odnosu na ostale grade. Kroz podršku lokalnom gospodarstvu i jačanje kapaciteta, težit će se osiguravanju stabilnog i mjerljivog poslovnog okruženja koje će voditi prema dalnjem napretku. Stvaranjem mogućnosti za educiranje o socijalnom dijalogu umrežiti će se sudionici te uspostaviti međusobna suradnja.

Radi djelotvornije uspostave socijalnog dijaloga u prvoj fazi se angažirati renomirani stručnjaci koji će održati niz savjetovanja, predavanja i edukacija. Također, projektom je predviđeno novo zapošljavanje osobe koja će aktivno provoditi implementaciju ključnih aktivnosti te raditi na učinkovitoj komunikaciji s ključnim dionicima i ciljanim skupinama, pripremati materijale za okrugle stolove i sudjelovati u provedbi analiza.

U Gradu Buzetu planiraju i u budućnost i didirati nove projekte za poticanje poduzetništva i na taj način bespovratnim sredstvima osigurati daljnji razvoj socijalnog dijaloga. Socijalni partneri će direktno biti uključeni u realizaciju donošenja novih mjera te aktivno sudjelovati u raspravama važnim za gospodarski razvoj na lokalnoj razini.

ALEN HALILOVIĆ, PREDSJEDNIK UDRUGE "ALFA ALBONA" O VAŽNOSTI DRUŠTVENOG PODUZETNIŠTVA

Društveno poduzetništvo izazov za Istru

Projekt "Zgrada društvenog poduzetništva" obuhvaća osnivanje hostela za mlade, konferencijskog centra s tri polivalentne dvorane, društveno-poduzetničkog akceleratora za start up projekte mlađih poduzetnika, prostor za organizacije civilnog društva te lokalni info centar za mlade, veli ALEN HALILOVIĆ

Razgovara **Adriano ŠČULAC**

Udruga mlađih Alfa Albona je nevladina, neprofitna i nestranačka udruga mlađih ljudi, osnovana s ciljem promicanja interesa i aktivnosti mlađih. O udruzi, projektima, idejama, dosad postignutim rezultatima, te ostalim zanimljivostima o udruzi, porazgovarali smo s predsjednikom udruge Alenom Halilovićem.

Koje projekte trenutno provodite? Možete li ih predstaviti u nekoliko rečenica? Na koji ih način financirate?

U području mobilnosti mlađih provodimo projekte međunarodnih razmjena mlađih, treninga za osobe koje rade sa mlađima, ljetne kampove te smo akreditirana organizacija za primanje, slanje i koordinaciju volontera preko programa Europske volonterske službe.

U području informiranja, provodimo projekt "Info centra za mlađe Istarske županije" i projekt lokalnog "Info centra za mlađe Labin". Kao dio programa razvoja društvenog poduzetništva glavna aktivnost nam je provedba inicijative "Zgrada društvenog poduzetništva" te edukacije i osposobljavanja drugih organizacija na području Istarske županije za provedbu društveno poduzetničkih projekata.

Alen Halilović, predsjednik udruge koja dobiva brojna priznanja za svoj rad

Razgovor

Zgrada društvenog poduzetništva u Labinu

Projekte financiramo preko različitih izvora, najvećih dijelom preko europskog programa ERASMUS+, drugih europskih fondova (IPA, ADRIATIC IPA), Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, Ministarstva socijalne politike i mlađih te samofinancirajućim djelatnostima.

Možete li ukratko predstaviti projekt "Zgrada društvenog poduzetništva". Hoće li dio sredstava stići i iz Europskih fondova?

Projekt "Zgrada društvenog poduzetništva" jest prenamjena bivšeg učeničkog doma u hostel za mlađe sa dodatnim sadržajima u Labinu. Plan prenamjene obuhvaća osnivanje hostela za mlađe, konferencijskog centra

s tri polivalentne dvorane (100, 30 i 20 sjedećih mjesta), društveno-poduzetničkog akceleratora za start up projekte mlađih poduzetnika, coworking slobodnog radnog prostora, prostor za organizacije civilnog društva te lokalni i županijski info centri za mlađe,

Glavna snaga ovog projekta jest utjecaj na razvoj lokalne zajednice uspostavljanjem poslovanja baziranog na društvenom poduzetništvu, uskladenost s potrebama tržišta i novih tehnologija te motivirani i sposobni mlađi ljudi koji su uključeni u cijeli proces implementacije projektne ideje.

Većina sredstava za pokretanje poslovanja i prenamjenu objekta planira se prikupiti preko natječaja Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstva turizma i Fonda za turizam, Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskog socijalnog fonda promicanje društvenog poduzetništva. Takoder, uskoro će biti na raspolaganju sredstva iz Plana aktivnosti Strategije za razvoj društvenog poduzetništva.

Dugoročni cilj "Zgrade društvenog poduzetništva" je generirati višak prihoda od minimalno 10 posto ukupnog prometa, a kao društveno poduzeće sav će se višak prihoda podijeliti na dio koji će se reinvestirati u povećanje ili podizanje razine kvalitete svih komponenti u zgradi

pinama tako da planiramo minimalno 40 posto radnih mjesta popuniti navedenim kadrovima.

Prema nekim informacijama, socijalno poduzetništvo u Hrvatskoj ima potencijal za otvaranje čak 80.000 radnih mjesta. Koliko bi se radnih mjesta moglo otvoriti u Istri i u kojim projektima?

Društvena ekonomija je na europskoj razini pokazala iznimno utjecaj na društvene i gospodarske prilike. Naime, zabilježeno je više od 14,5 milijuna plaćenih radnih mjesta, tj. zahvaljujući društvenoj ekonomiji 6,5 posto populacije je radno aktivno. U Hrvatskoj je napokon usvojena Strategije razvoja socijalnog/društvenog poduzetništva koja je definirala kriterije prepoznavanja socijalnih/

U planu prvi društveno poduzetnički projekt u turizmu

• "Trenutno smo u procesu pripreme većih projekata u lokalnoj zajednici koji se mogu financirati preko europskih natječaja s naglaskom na Europski socijalni fond i Program ruralnog razvoja. Budući da su sve pripremne radnje oko projekta "Zgrade društvenog poduzetništva" pri kraju, cilj nam je što prije osigurati finansije za pokretanje poslovanja prvog društveno poduzetničkog projekta u turizmu na području Republike Hrvatske", istaknuo je Halilović.

društvenog poduzetništva, te dio koji će se dodijeliti lokalnim organizacijama civilnog društva kroz javne natječeće.

Koliko osoba planirate zaposliti u sklopu ovog projekta, a koliko njih iz marginaliziranih skupina i na kojim konkretnim radnim mjestima?

Prema studiji održivoosti koju nam je odradila CEDRA Čakovec procijenjeno je da za poslovne aktivnosti u sklopu društvenog poduzeća treba ukupno sedam osoba i to na poslovima upravljanja aktivnostima unutar "Zgrade", upravljanja hostelom, recepcije te domaćinstva (spremaćica/cistačica). Sva radna mjesta unutar poduzetničke djelatnosti hostela, prilagođena su marginaliziranim sku-

društvenih poduzetnika te mjeru i aktivnosti za čiju je provedbu osigurano 270,6 milijuna kuna, od čega je najveći dio sredstava iz Europskog socijalnog fonda.

U Hrvatskoj trenutno nedostaju razvijeni kapaciteti koji su spremni ideje predočiti u praksi. Istra sa svojim mogućnostima i stupnjem razvoja, ima sve uvjete da postane regionalni lider u razvijanju društveno poduzetničkih projekata i inicijativa, posebno u djelatnostima pružanja socijalnih i turističkih usluga, re-use poslovanja i proizvodnje hrane, tako da se nadam da ćemo svi zajedno prepoznati priliku koja nam omogućuje da u jednom potezu radimo na provedbi ekonomskih, društvenih i ekoloških ciljeva.

VODNjan, SVETVINČENAT I SVETI LOVREČ U PREKOGRANIČNOM PROJEKTU "RURAL DESIGN"

Zaštita identiteta naselja i baštine

U projektu vrijednom 393 tisuće eura, od čega EU osigurava 85 posto, Vodnjanu pripada 98 tisuća, Savičenti 74 tisuća, a Sv. Lovreču gotovo 53 tisuće eura ● Glavni napor usmjerit će se na određivanje i postavljanje turističke i urbane signalizacije kojima će biti obilježeni spomenici kulturne i prirodne baštine

PIŠE Zvezdan STRAHINJA

Kroz projekt Rural Design - Kreativna industrija za dizajniranje prostora, koji se do travnja 2016. provodi u Istri i Sloveniji, Općina Svetvinčenat planira nabaviti vrijedne replike povijesne opreme. Riječ je konkretno o srednjovjekovnom naoružanju koje će služiti za prezentaciju ovog mesta s reprezentativnim kaštelom Morosini-Grimani, i za uprizorenja raznih povijesnih okršaja.

Hommage festivalu

- Nabava takve opreme je zapravo planirana kroz jedan naš pilot-projekt, a koji smo uklopili u projekt Rural Design. Oprema će biti u vlasništvu Općine, a ustupat ćemo je i našoj udruzi Kaštel za njihove tjedna uprizorenja. Bit će to svojevrsni mali hommage srednjovjekovnom festivalu koji je pustio korijenje u Savičenti, rekao je načelnik te općine Dalibor Macan. Sredstva jesu ograničena - od ukupne vrijednosti projekta od 392,9 tisuće eura, na Savičentu otpada 74 tisuće eura - ali to bi trebalo, prema riječima načelnika, biti dostatno za nabavu dva potpuna viteška oklopa, katapult i drugih ratnih sprava, ali i za realizaciju drugih ciljeva projekta uz kojem je glavni partner njihov prvi susjed - Grad Vodnjan.

Naime, glavna će aktivnost projekta biti izrada metodologije učinkovitog upravljanja vizualnim izgledom prostora, što znači da

U Savičenti kroz projekt planiraju nabavku povijesne opreme

Vodnjan sudjeluje s 98,2 tisuće eura

Sv. Lovreču za turističku signalizaciju pripada 52,6 tisuće eura

posto sredstva financirat će Europska unija, a 15 posto otpada na učešće hrvatskih i slovenskih jedinica lokalne samouprave.

Valorizacija prostora

- Vodnjan će kao vođći partner biti odgovoran za koordinaciju te za pružanje i osiguranju pravne i tehničke pomoći partnerima u provedbi projekta. Njime se želi podići svijest javnosti o važnosti zaštite kulturne baštine i identiteta naselja, očuvati prirodna i kulturna bogatstva, valorizirati prostor, tradicijsku i graditeljsku baštinu i osnažiti suradnju s prekograničnim partnerima, istaknuo je gradonačelnik Vitasović. U Vodnjanu, na kojeg otpada 98,2 tisuće eura, provedba će se manifestirati izradom prijedloga turističke signalizacije, a potom i infrastrukture, a istovremeno će se odvijati i radionice otvorene javnosti.

Sveti Lovreč, kojem pripada 52,6 tisuće eura, već je ranije napravio projekt turističke signalizacije koji bi se zahvaljujući Rural Designu trebao dobiti dijelom i realizirati.

- Projektom planiramo riješiti oko 30 posto turističke signalizacije na području općine. A potom bi se izradila i vizualna identifikacija samog mjesta, kaže lovrečki načelnik Ljubešić.

To zapravo znači da će se dizajnerski osmislići i označiti jedinstvenim sustavom turistima svi zanimljivi objekti i lokaliteti, ali i ugostiteljski i turistički prostori. Vizualizacijom svoje ponude bavit će se i slovenska općina Cerknica, čija je najveća vrijednost glasovito Cerkniško jezero, ali i Metlika čiji su predstavnici najavili ulaganje u turističku infrastrukturu. Slovenskoj strani pripada 93 tisuće eura za Cerknicu te 75 tisuća eura za Metliku.

Podizanje svijesti o baštini i identitetu

Opći ciljevi projekta Rural Design su podići kvalitetu urbanog i ruralnog prostora te izraditi metodologiju učinkovitog upravljanja vizualnim izgledom. Time se želi postići podizanje svijesti javnosti o pitanjima zaštite kulturne baštine i vizualnom identitetu naselja i izrada zajedničke metodologije uredenja signalizacije kroz jačanje veza prekograničnih pandana.

Glavni napor usmjerit će se na određivanje i postavljanje turističke i urbane signalizacije kojima će biti obilježeni spomenici kulturne i prirodne baštine.

Sporazum o partnerstvu u projektu, koji se provodi u sklopu Operativnog programa Slovenija - Hrvatska 2007-2013, početkom srpnja u Vodnjanu su potpisali gradonačelnik Klaudio Vitasović, zatim načelnik Svetvinčenta Dalibor Macan i Sv. Lovreča Marko Ljubešić, načelnik Občine Cerknica Marko Rupar i zamjenica načelnika Občine Metlika Anica Kopinić. Od spomenutih gotovo 400 tisuća eura, 85

Glavni urednik:
Ranko Borovečki

Urednica priloga:
Danijela Bašić-Palković

Izdavač:

Glas Istre novine d.o.o.

Prilog izlazi prve srijede u mjesecu

Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom